

**FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA
AFACERILOR
DEPARTAMENTUL DE MANAGEMENT**

MANAGEMENT

Lect. univ. dr. Vincențiu VEREȘ

Lect.dr. VINCENȚIU VEREȘ

- ◆ Catedra de Management – din 1999
  - ◆ Absolvent FSEGA, specializarea EAM + Masterat
  - ◆ Doctor în Economie din 2008
  - ◆ Prelegeri: Management, Management organizațional, Masterat
-
- ◆ **vincentiu.veres@econ.ubbcluj.ro**
    - ◆ Birou: sala 246
  - ◆ **Consultații: joi ora 13.00 – 15.00**

MANAGEMENT BIBLIOGRAFIE

1. Ilieș L., Lazăr I., Mortan Maria, Popa Miréla, Lungescu D., Vereș V., *Management*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2009.
2. Nicolescu O., Verboncu I., *Abordări moderne în managementul general al organizației. Vol. 1 (Managementul general al organizației.)* Ed. Economică, București 2003.
3. Lazăr I., Mortan Maria, Vereș V., *Management general*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

Adevărurile MANAGEMENTULUI

1. Amintește-ți, înainte să acționezi, că nu sunt banii tăi.

2. Legea lui Whistler

Niciodată nu știi cine are dreptate, dar întodeauna știi cine este șeful.

3. Legile lui Spencer

- Oricine poate lua o decizie dacă are suficiente date.
- Un bun manager poate lua o decizie fără suficiente date.
- Un manager perfect poate opera în perfectă incertitudine.

Adevărurile MANAGEMENTULUI

4. Principiul lui Pfefier

Nu lua niciodată o decizie dacă poți să faci pe altcineva să o ia.

Corolar: Nimeni nu ține o evidență a deciziilor pe care ai fi putut să le iei, dar nu le-ai luat; toată lumea îți ține însă evidența deciziilor greșite.

MANAGEMENT

◆ Principiul lui PETER

Într-o ierarhie, fiecare angajat tinde să se ridice la nivelul său de incompetență.

Principiul lui PETER

◆ Concluzii logice:

1. Cu timpul, fiecare post tinde să fie ocupat de un angajat care este incompetent să-și îndeplinească sarcinile.
  2. Munca este făcută de acei angajați care nu au atins încă nivelul de incompetență.
- ◆ Dilema: Șef? – Manager? – Lider?

CUPRINS

- ◆ **Cap. 1:** Management – definire, concept, proces, școli și funcții
- ◆ **Cap.2:** Organizațiile economice. Firma și mediul ei
- ◆ **Cap.3:** Sistemul decizional
- ◆ **Cap.4:** Comunicarea și sistemul informațional al managementului
- ◆ **Cap. 5:** Organizarea procesuală și structurală a firmei
- ◆ **Cap. 6:** Metode de management și tehnici de stimulare a creativității
- ◆ **Cap. 7:** Conducătorul și echipa managerială

Capitolul 1 Management – definire, concept, proces, școli și funcții

- ◆ 1.1. Definirea managementului
- ◆ 1.2. Managementul clasic și contemporan
- ◆ 1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului
- ◆ 1.4. Funcțiile managementului

◆ **Carte pagina 7-51**

1.1. Definirea managementului

Lat. “manus”

mână, manevrare, manipulare

It. “manegio”

prelucrare cu mâna

Fr. “manège”

Ro.= loc unde sunt crescuți caii.

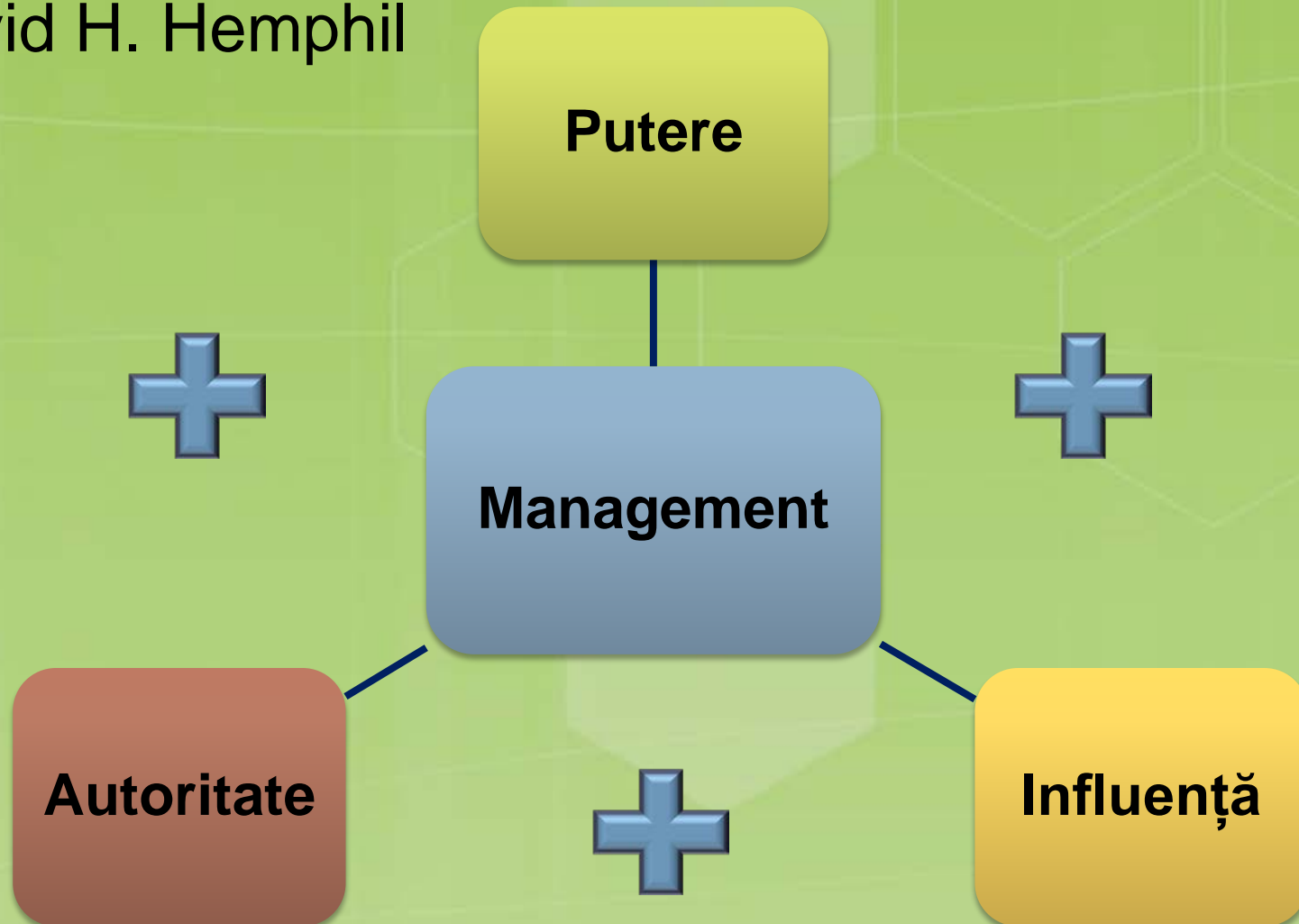

En. “to manage”

a conduce, a administra.

1.1. Definirea managementului

David H. Hemphil

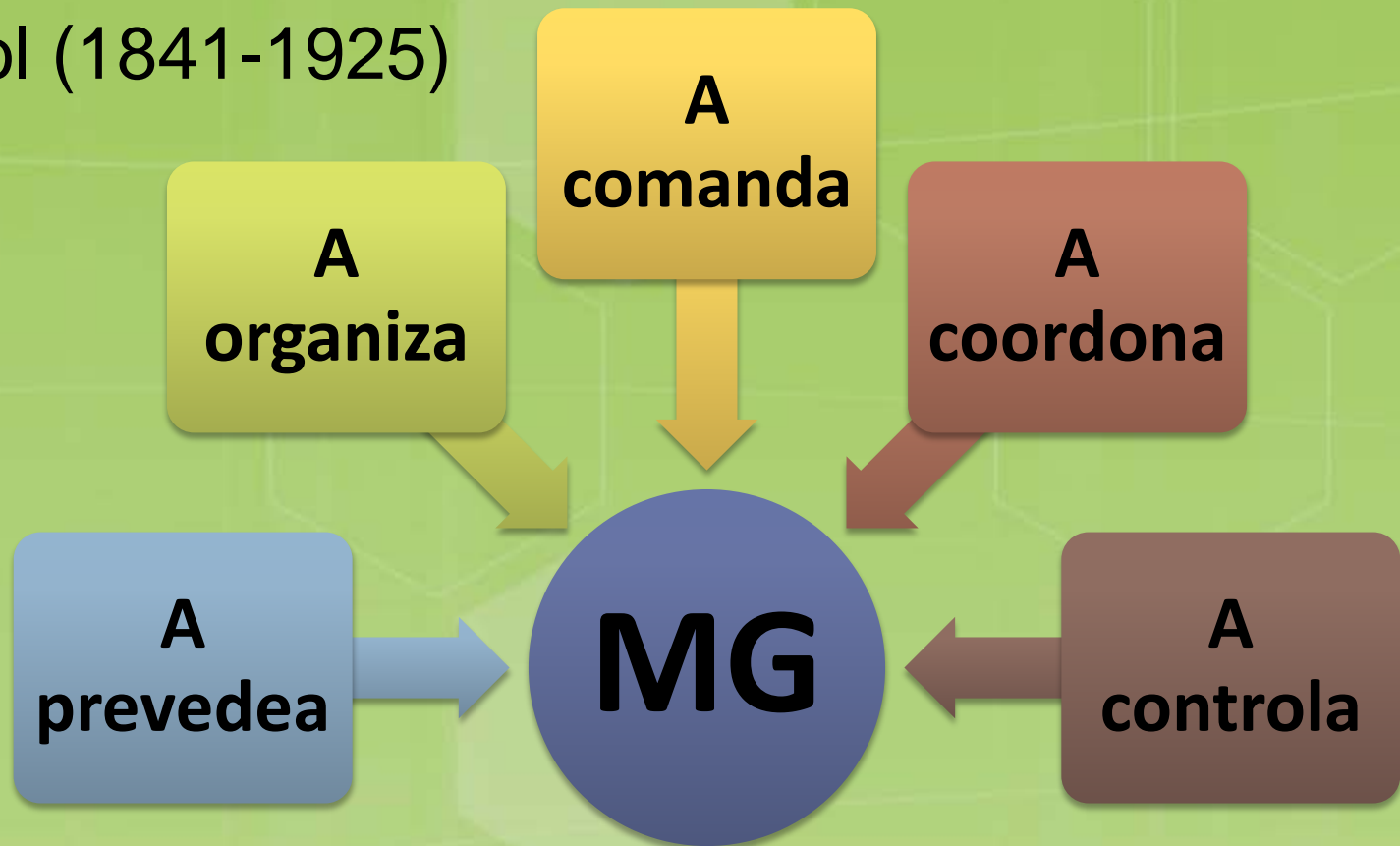

1.1. Definirea managementului

- Asociația Americană de Management
  - Obținerea de rezultate prin alții, dar cu asumarea responsabilității
  - Orientarea firmei către mediu
  - Decizii privind finalitatea firmei
  - A te baza pe subordonați ("-"greșeli, "+"inițiative)
  - Descentralizare, apreciere în funcție de efort

1.1. Definirea managementului

- ◆ H. Fayol (1841-1925)

- ◆ Alte definiții

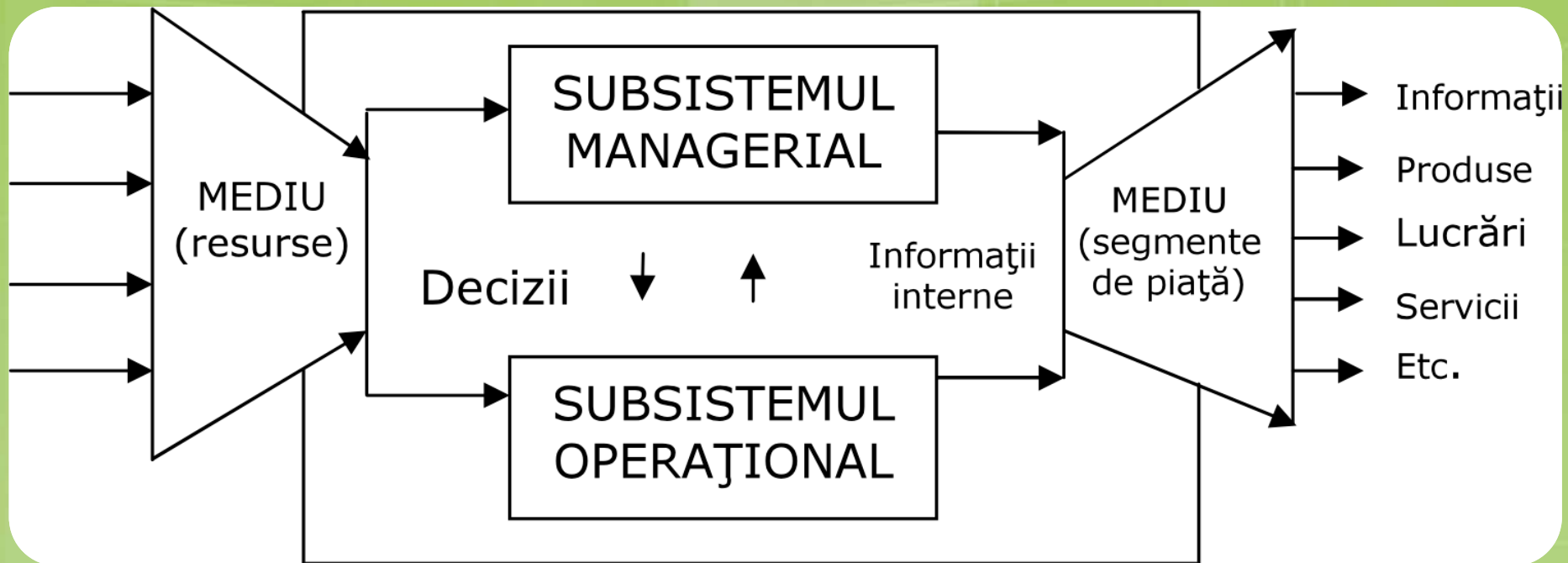
1.1. Definirea managementului ca proces sau ca sistem

Proces - Ricky Griffin

1.1. Definirea managementului ca proces sau ca sistem

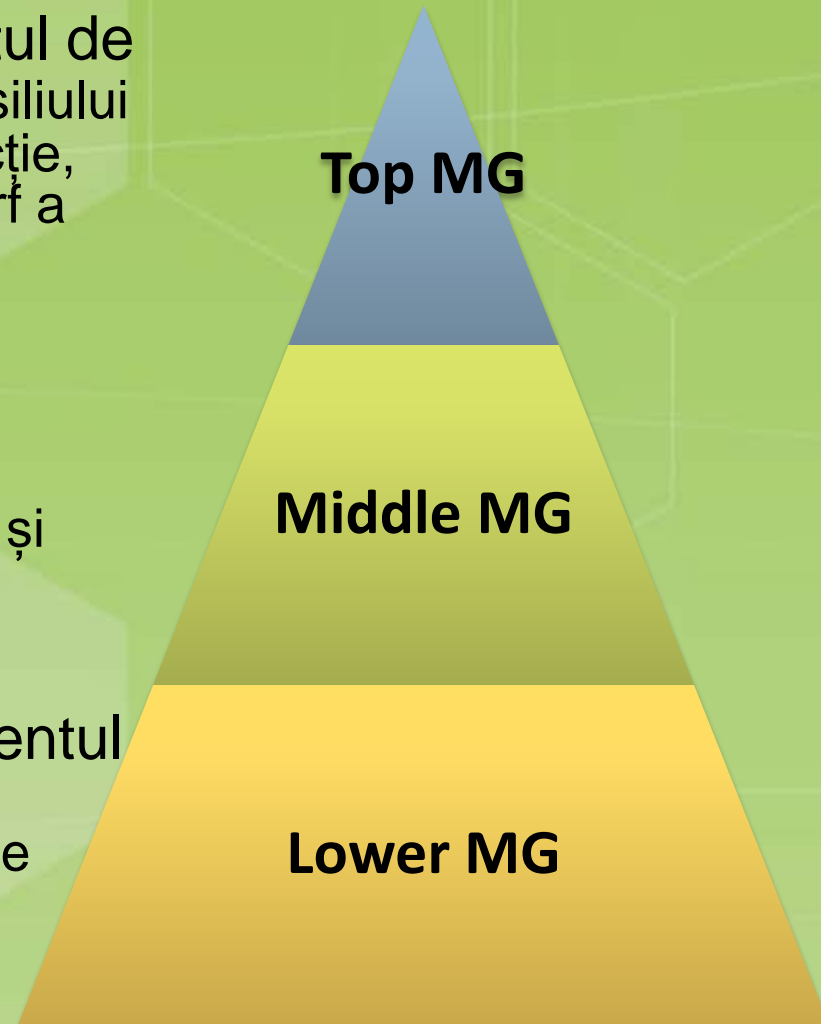
Sistem

1.1. Definirea managementului

Piramida managementului

- **Top Management** = managementul de vârf (presedintele firmei, membrii Consiliului de Administrație și Comitetului de Direcție, adică personalul din conducerea de vârf a firmei.)
- **Middle Management** = managementul de mijloc (directorii executivi (comercial, tehnic, economic) și șefii de departamente)
- **Lower Management** = managementul inferior sau de jos - supervizorii (supraveghetorii), personalul operativ de conducere, care au în subordine numai executanți)

1.1. Definiții clasice și moderne

CLASIC

- **Taylor (1903):** “Managementul este arta de a ști precis ce trebuie făcut, cât mai bine și mai ieftin”.
- **Fayol (1916)**

MODERN

- **MacKensie (1969):** “managementul este procesul în care managerul operează cu trei elemente fundamentale - *idei, lucruri și oameni* - realizând prin alții obiectivele propuse”.
- **Octave Gelinier:** “managementul desemnează deopotrivă, conducerea și organizarea și presupune un efort conștient, metodic și științific pentru a studia și realiza condițiile de funcționare”.

1.2. Managementul clasic și contemporan

Managementul : artă sau știință?

ARTĂ	ȘTIINȚĂ
Calități personale (intuiție, bun simț, imaginație, capacitate de reacție, talent)	Calități personale și cunoașterea realității cu mijloace științifice
Observarea experimentelor și acumularea experienței	Analiza proceselor, identificarea principiilor și legităților
Folosirea în mod exclusiv a experienței	Corelarea experienței cu cercetarea prospectivă
Orientarea prioritară pe termen scurt	Orientarea prioritară pe termen lung
Informație limitată și unilaterală	Informație completă și complexă
Capacitate redusă de inovare și adaptare la schimbări	Orientare spre acțiune, creativitate și adaptabilitate

1.2. Managementul clasic și contemporan

Etapele dezvoltării managementului

- ◈ Philip W. Shay, identifica următoarele etape:
  - 1. Abordarea științifică a managementului (1900-1920)**
    - 1911 F.W. Taylor (Elements of Administration)
    - reorganizarea unei companii miniere franceze de către H.Fayol;
  - 2. Anii '30 de abordare organizatorică a managementului;**
  - 3. Managementul pe bază de obiective;**
  - 4. Stadiul de după 1950 - teorie generală a managementului.**

1.2. Managementul clasic și contemporan

Etapele dezvoltării managementului

- ❖ Literatura română:
  - **Etapa 1. Conducerea empirică**
    - Intuiția și experiența
    - Managementul = artă.
  - **Etapa 2. Începuturile conducerii științifice**
    - Taylor și Fayol
  - **Etapa 3. Conducerea științifică.** Anii '50,
Managementul = știință interdisciplinară.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului

1. Școala clasică (universală);
2. Școala relațiilor umane (behavioristă);
3. Școala sistemelor sociale (sistemică)
4. Doctrina cantitativă.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

- ◆ Reprezentanții școlii clasice:
  - A. americanul Frederick W. Taylor – **managementul științific**
  - B. francezul Henri Fayol – **M. administrativ**
  - C. germanul Max Weber – **M. birocratic**

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

A. Managementul științific: Taylor, soții Frank și Lillian Gilbreth și Harrington Emerson.

- ◆ Concepția lui Taylor ***Principles of scientific management (1911)***, poate fi sintetizată în 11 principii și o formulare cu caracter de lege (p.19)
  - analiza fiecărui post (identificarea elementelor sau mișcărilor distincte care alcătuiesc munca fizică) - **ERGONOMIE**
  - reprojectarea lor – rapiditate și eficiență
  - separarea sarcinilor administrative de cele de producție (diviziunea muncii)

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

- ◆ **Soții Frank și Lillian Gilbreth**
- ◆ **Contribuțiile** cele mai importante la dezvoltarea teoriei managementului sunt:
  - demonstrarea importanței recompenselor în obținerea performanței;
  - Inițierea studiilor privind scopurile (obiectivele) și posturile de muncă;
  - demonstrarea importanței selectării și instruirii personalului.
- ◆ **Limite: au considerat muncitorii egali d.p.d.v. profesional, ignorând sugestiile lor.**

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

- ◆ **Harrington Emerson (1853-1931)**
  - Contribuția sa are un pronunțat caracter aplicativ
- ◆ **Compania Eastern Rate din SUA**
  - El a reușit să aducă organizației profituri de milioane de dolari.
- ◆ **Principii (11 principii – **pagina 20 din carte**):**
  - Enunțarea unui **scop clar**
  - Utilizarea rațională a resurselor
  - Organizarea unui consiliu de conducere competent
  - Disciplina
  - Stimularea materială și morală a angajaților

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

B. Managementul administrativ – H. Fayol

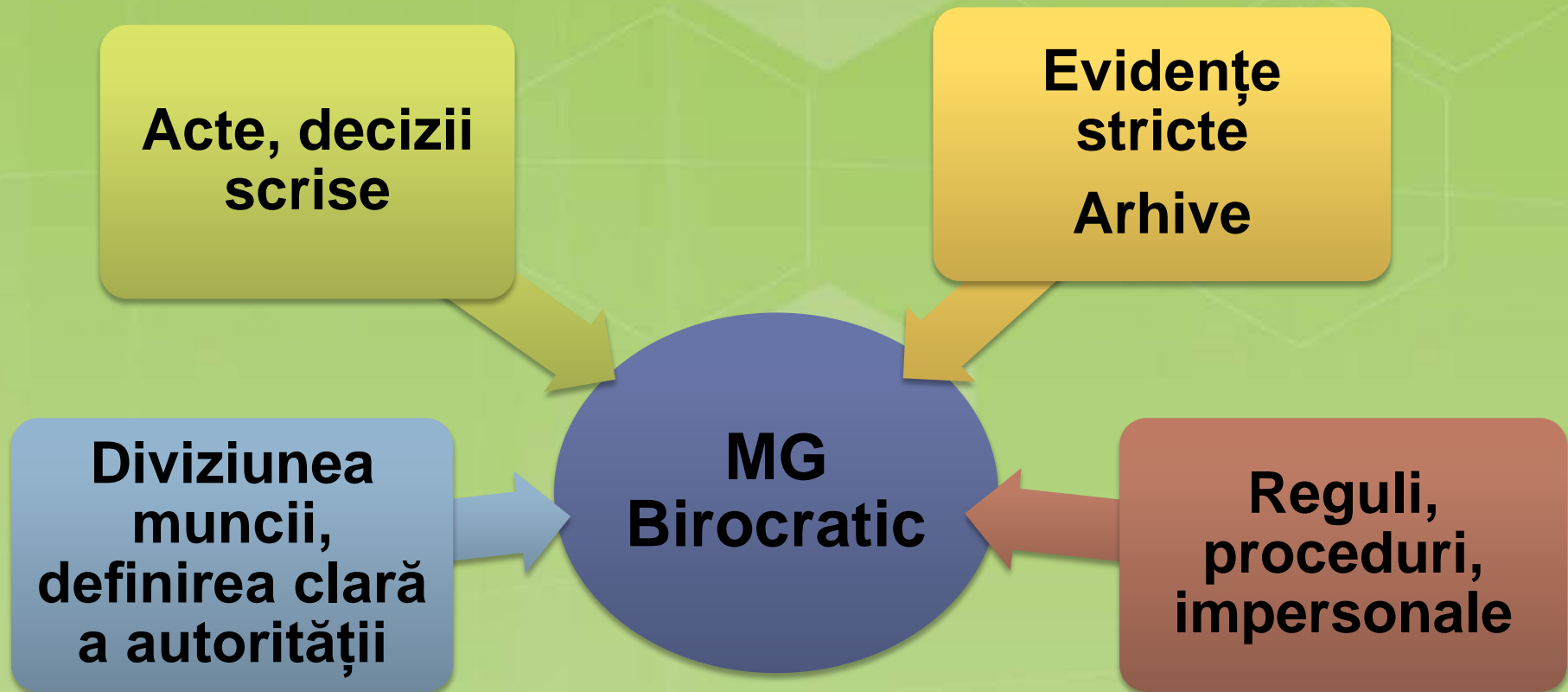
Administration Industrielle et Generale (1916) - Principiile managementului:

1. Diviziunea muncii;
2. Autoritatea;
3. Disciplina;
4. Unitatea de comandă;
5. Unitatea de direcție;
6. Subordonarea intereselor individuale față de cele ale organizației;
7. Remunerarea;
8. Centralizarea;
9. Ierarhia;
10. Comenzile (loc și timp potrivit);
11. Echitatea;
12. Stabilitatea personalului;
13. Inițiativa liberă;
14. Spiritul de echipă.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

C. Managementul birocratic: Max Weber

♦ "The Theory of Social and Economic Organizations"

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala clasică

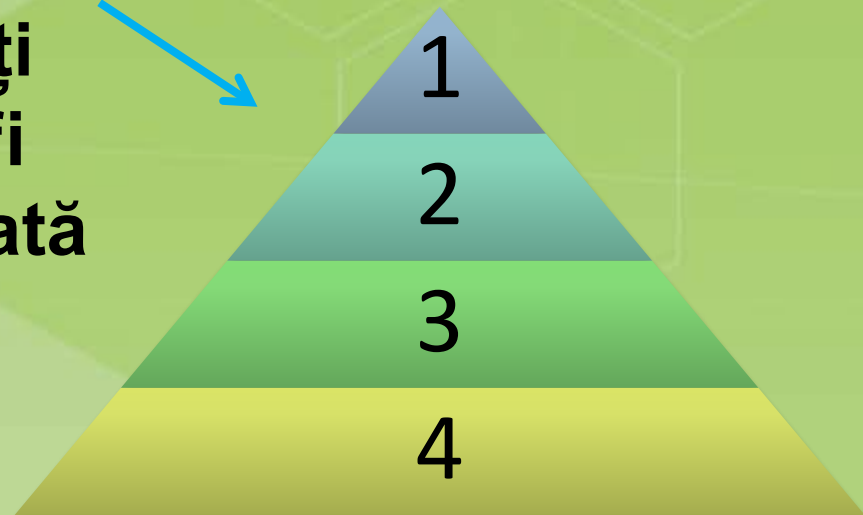
- ◆ Două controverse:

**1 șef: 3
subordonați**

O firmă cu
6561 de
angajați
poate fi
structurată

**1 șef: 9
subordonați**

- ◆ Delegarea de autoritate: de la vârf până la baza piramidei ierahice sau în funcție de importanța problemelor?

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala relațiilor umane

- ◆ **ELTON MAYO** (1880-1949) - comportamentul uman
- ◆ Faimoasele experimente de la Hawthorne. **Western Electric Company** (Chicago) între anii 1927 și 1932.
- ◆ Alături de **aspectele fizice ale muncii** (*buna iluminare, mărirea salariului, creșterea perioadei de odihnă, scurtarea zilei de muncă etc.*), acționează și **factorii de relații umane**, care pot influența eficiența și performanțele muncitorilor.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala relațiilor umane

- ❖ **MARY PARKER FOLLETT** (1868-1933) - echipele de muncă
- ❖ Managerii și muncitorii trebuie să se considere parteneri.
- ❖ **ABRAHAM MASLOW** (1908-1970) - „**ierarhia nevoilor**”: „o dată ce nevoile fiziologice (*hrană, locuință, securitate personală*) au fost satisfăcute, nevoile de tip superior (*amiciție, stimă, autodesăvârșire etc.*) vor întregi potențialul uman și personalitatea individului”.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala relațiilor umane

FREDERICK HERZBERG (1923-2000) – Motivația muncii – Teoria celor 2 factori

1. factori igienici

- supravegherea agasantă, condiții de muncă neprielnice, relații tensionate, plata muncii lipsită de etică, siguranța locului de muncă

2. factori motivatori

- realizarea, recunoașterea, responsabilitatea, avansarea, cariera profesională - în general - și munca însăși

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala relațiilor umane

◆ DOUGLAS MCGREGOR

- Teoria X – motivare negativă
- Teoria Y – motivare pozitivă

◆ W.Ouchi

- Teoria Z – filosofia managementului japonez

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala sistemelor sociale (MG.modern)

- ◆ **HERBERT A. SIMON** – adoptarea deciziilor
  - Deciziile programate (repetitive) și deciziile neprogramate
- ◆ **PETER F. DRUCKER** - *The Practice of Management* (1954) - managementul prin obiective (M.B.O.)
  - Problema firmelor – creșterea productivității muncii umane
  - ”O structură ierarhică greșită este garanția rezultatelor nule”.

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - **Școala sistemelor sociale**

- ◆ **HENRY MINTZBERG**
  - Managerii pregătiți în școlile de management - priceperea și abordarea originală a problemelor și NU prin similitudinea unor situații.
- ◆ **ROBERT L. MATHIS** – domeniul Managementului Resurselor Umane

1.3. Doctrine și școli în domeniul managementului - Școala cantitativă

- Utilizarea metodelor și tehnicilor matematice, statistice și informatice
- EX: AVON – cercetare operațională
  - Creșterea profitului prin reducerea discount-urilor, chiar dacă valoarea medie a unei comenzi a scăzut.

- Managementul operațional
  - Microcip preț=15\$ scade la 2\$ iar costurile=5\$

1.4. Funcțiile managementului

**Prevederea și
organizarea**

*piramida
ierarhică și
funcțiile
managementului*

Control

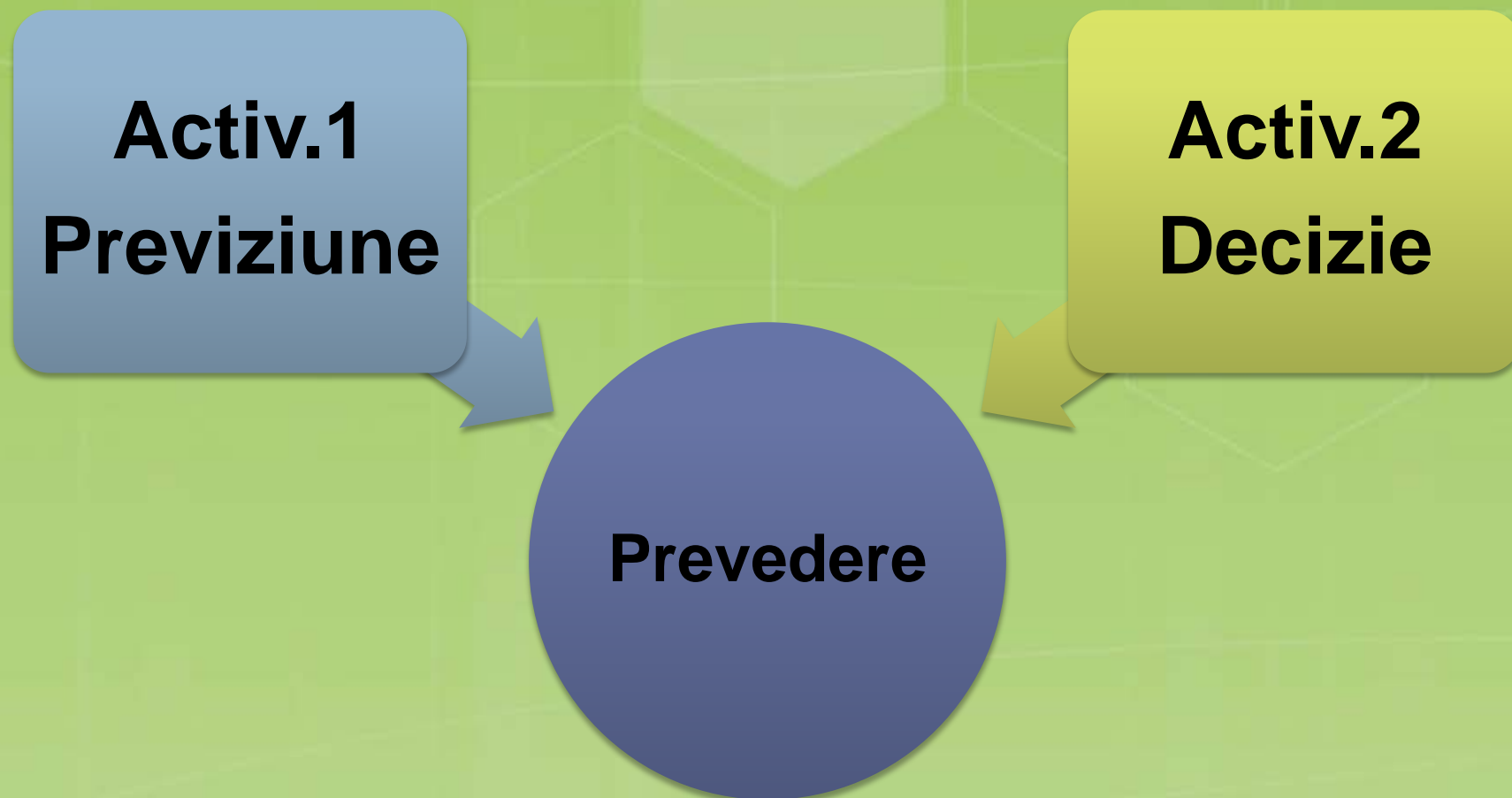
Toate funcțiile se regăsesc în
aceleași ponderi

Comanda și coordonarea

1.4. Funcțiile managementului – PREVEDEREA (PĂNIFICAREA, PREVIZIUNEA)

- ◆ **DEF:** un ansamblu de eforturi de gândire și acțiuni ale conducerii, în scopul de a detecta cu anticipație problemele cu care se vor confrunta în viitor colectivele de muncă, de a pregăti soluții, de a face posibilă corectarea acțiunii pe măsura realizării ei.
- ◆ Prevederea permite – coordonarea eforturilor, cooperarea între angajați
- ◆ Lipsa prevederii – ”mersul în cerc”

1.4. Funcțiile managementului – PREVEDEREA (PLANIFICAREA, PREVIZIUNEA)

1.4. Funcțiile managementului – PREVEDEREA (PLANIFICAREA, PREVIZIUNEA)

◆ Etape:

- 1. stabilirea perspectivei;**
- 2. precizarea obiectivelor;**
- 3. elaborarea strategiilor;**
- 4. stabilirea programelor;**
- 5. stabilirea mijloacelor financiare;**
- 6. evaluarea hotărârilor adoptate.**

1.4. Funcțiile managementului – ORGANIZAREA

- Funcția de organizare constă în stabilirea cadrului organizatoric optim care să permită desfășurarea activității organizației în condiții de eficiență și profitabilitate.

CONDUCERE

ORGANIZARE
(activități,
oameni)

1.4. Funcțiile managementului – ORGANIZAREA

- ◆ **La nivelurile superioare**, conducerea trebuie să asigure rezolvarea **problemelor generale ample**, care privesc întreaga activitate a organizației, iar la **nivelurile de bază**, probleme concrete, de detaliu.

1.4. Funcțiile managementului – ANTRENAREA (COMANDĂ-MOTIVAȚIE)

- ❖ **Comanda** constituie dreptul conducătorului de a da *dispoziții obligatorii* subordonaților săi, în virtutea autorității cu care este investit.
- ❖ Funcția de antrenare încorporează ansamblul proceselor de muncă prin care se determină personalul organizației să contribuie la stabilirea și realizarea obiectivelor prevăzute, pe baza luării în considerare a factorilor care îl motivează.
- ❖ Motivația **pozitivă sau negativă**

1.4. Funcțiile managementului – ANTRENAREA (COMANDĂ-MOTIVAȚIE)

- ◆ Procesul motivării personalului trebuie să
înrunească simultan mai multe caracteristici:
  - **să fie complex** (stimulente materiale și morale)
  - **să fie diferențiat**

1.4. Funcțiile managementului – COORDONAREA

- ◆ Coordonarea se referă la **armonizarea și sincronizarea** activităților din cadrul organizației și a subdiviziunilor sale, **la direcționarea unitară** a eforturilor, **corelarea activității** cadrelor de conducere situate pe diferite niveluri ierarhice, în scopul atingerii obiectivelor fixate.
- ◆ **Coordonare bilaterală sau multilaterală**
- ◆ Realizarea coordonării
  - discuții, dezbateri în ședințe, reuniuni, consfătuiri, conferințe
  - grupe, echipe, comisii

1.4. Funcțiile managementului – CONTROLUL (CONTROL – EVALUARE)

- ◆ Funcția de control constă în **verificarea permanentă și completă**
  - a modului în care se desfășoară activitățile, comparativ cu standardele și programele,
  - în sesizarea și măsurarea abaterilor de la aceste standarde și programe precum și
  - în precizarea cauzelor și a măsurilor corective pentru înlăturarea lor.

1.4. Funcțiile managementului – CONTROLUL (CONTROL – EVALUARE)

- ◆ Trăsăturile de bază ale controlului sunt:
  - controlul are un **caracter preventiv**;
  - controlul trebuie să fie **general, permanent, complet și aprofundat**;
  - controlul trebuie să se execute de **persoane competente și în drept**;
  - controlul trebuie realizat cu **tact și măsură**;
  - controlul trebuie să fie **eficient**.

1.4. Funcțiile managementului – CONTROLUL (CONTROL – EVALUARE)

- ◆ Etapele realizării funcției de control:
  - **măsurarea realizărilor;**
  - **compararea realizărilor** cu obiectivele și standardele stabilite inițial, evidențiind abaterile produse (+,-);
  - **determinarea cauzelor** care au generat abaterile constatate;
  - **efectuarea corecturilor** care se impun, inclusiv acționarea, pe măsura posibilităților, asupra cauzelor care au generat abaterile negative.